

התכנית ללימודי תעודה בשימור המורשת הבנויה

סימול 0882

ראש התכנית: אדר' אמנון בר אור

מטרת הלימודים ומידע כללי

מטרת הלימודים להקנות ידע מקצועי ולהכשיר קשת רחבה של בעלי תפקידים שונים שיעסקו בתחומי השימור של המורשת הבנויה על כל היבטיהם. (אדריכלות, תולדות האמנות או הוראת האמנויות, ארכיאולוגיה, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל, תכנון עירוני, גאוגרפיה ותכנון סביבתי, אדריכלות, תכנון נוף, עיצוב פנים, הנדסת בניין, פיתוח ותיירות).
כמו כן להקנות למתכננים ולבעלי תפקידים בתחומי התכנון והמנהל הציבורי, כלים תאורטיים ומעשיים אתיים והנדסיים, סטוטוריים וכלכליים, לטיפול במבנים ובמרקמים, באזור הבנוי ובשטח הפתוח.

תכנית הלימודים היא רב-תחומית וכוללת לימודי היסטוריה, גאוגרפיה, ארכיאולוגיה, אמנות, בינוי ערים ואדריכלות, הנדסה, והכרת שיטות בנייה וטכנולוגיות בנייה לאורך ההיסטוריה.
כל אלו מלווים בלימוד תולדות המחשבה האדריכלית לדורותיה והגישות השונות בשימור מתחמים ושימור מבנים ותכולתם.
מושם דגש על הבנה טכנולוגית של תהליכי בליה והידרדרות של מבנים שונים וחומרי בנייתם. כמו כן, יילמדו שיטות ודרכים לחיזוק מבנים היסטוריים לשם מחזורם והשמשתם לתפקודים חדשים.

תנאי הקבלה

יתקבלו מועמדים בעלי תואר ראשון באחד מהמקצועות האלה:
תולדות האמנות או הוראת האמנויות, ארכיאולוגיה, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל, תכנון עירוני, גאוגרפיה ותכנון סביבתי, אדריכלות, תכנון נוף, אדריכלות ועיצוב פנים, הנדסת בניין ותיירות.

התכנית מיועדת גם לאנשי המנהל הציבורי, העירוני והאחר, העוסקים בתכנון והנדסה. עדיפות תינתן לבעלי ניסיון.

המועמדים יידרשו להציג תעודת זכאות לתואר ראשון ורשומת לימודים, ויחויבו לעבור ריאיון אישי בפני ועדת קבלה.

במקרים מיוחדים יתקבלו גם בוגרי תחומים אחרים, או מועמדים שאינם בעלי תואר ראשון. מועמדים אלה רשאים להירשם רק לאחר קבלת אישור בכתב מראש התכנית, אותו יש לצרף לטופסי הרישום.
אם ועדת הקבלה תמליץ לקבלם ללימודים, תהיה קבלתם מותנית באישור ועדת ההוראה והקבלה של הפקולטה לאמנויות.

משך הלימודים

הלימודים נמשכים שנתיים (ארבעה סמסטרים).
השיעורים יתקיימו בימי שלישי וחמישי בשעות 16:00-22:00.
סורים לימודיים יתקיימו כפעמיים בחודש בימי שישי.

מבנה הלימודים

תכנית לימודים כוללת שיעורים עיוניים ושיעורים מעשיים, ומורכבת מחטיבות אלה:
חטיבת מבואות- אדריכלות, אמנות, ארכיאולוגיה ושימור - אחראית החטיבה: **ד"ר אסתר גרבינר**
חטיבת טכנולוגיה ותיעוד - אחראי החטיבה: **אינג' יעקב שפר**
חטיבת פרויקטים ופרויקט גמר - אחראי החטיבה: **אדר' סרג'יו לרמן**
חטיבת תחומי השימור ויישומיהם - אחראי החטיבה: **אדר' דוד גלור**
חטיבת שיעורי בחירה - אמנות, גאוגרפיה, היסטוריה, ארכיאולוגיה
סורים - בכל שנה יתקיימו סורים לימודיים (בעיקר בימי שישי) וקימת אפשרות לצאת לסמסטר קיץ קצר בחו"ל בסוף השנה הראשונה.

חטיבת שיעורי הבחירה

כל תלמיד חייב לבחור בשיעור אחד בהיקף 2 שעות סמסטריאליות באחד מהחוגים האלה:

בפקולטה לאמנויות: החוג לתולדות האמנות, התכנית הרב-תחומית, ביה"ס לאדריכלות.
בפקולטה למדעי החברה: החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, ביה"ס לכלכלה, ביה"ס לממשל ולמדיניות.
בפקולטה למדעי הרוח: החוג ללימודים קלאסיים, החוג לארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום, ביה"ס לפילוסופיה, ביה"ס להיסטוריה, החוג לגאוגרפיה.
ביה"ס לחינוך

לקורס הבחירה אפשר להירשם בכל אחד מארבעת הסמסטרים ללימודים.

תכנית הלימודים

הסמסטר הראשון מבוסס בעיקרו על מבואות ושיעורים תאורטיים, המלווים בהמחשות ובדוגמאות מעבודות בשטח, על שיעורים בטכנולוגיות בנייה עתיקות ועל לימודי תיעוד ומחקר של בניין בודד.

הסמסטר השני מבוסס על הכרת עבודות שימור בפועל באמצעות סיורים לימודיים באתרים, על תרגול תיעוד וחקר אתר היסטורי המיועד לביקורי קהל ועל חקר מרקם עירוני בעל ערכים היסטוריים.

כמו כן יתקיימו שיעורים בטכנולוגיות בנייה ושימור מסורתיות והתנסות בסדנה משותפת בקבוצה, לתרגול התיעוד ותכנון השימור.

הסמסטר השלישי יעסוק בנושאים ייחודיים כגון: הנוף ושימורו, היבטים משפטיים חוקיים וכלכליים של השימור, התנסות בסדנה משותפת בקבוצה לתרגול, תיעוד ותכנון אתר לשימור המיועד לשימוש הקהל הרחב.

הסמסטר הרביעי יתמקד בלימוד העיר ובחקר המרקם העירוני - היסטורי המיועד לשימור, תוך כדי המשך פיתוח החיים העירוניים והיזמות, טיפול במתחמים לשימור, תחזוקת אתרים ומבנים וניהולם.

כמו כן יידונו שיטות וטכנולוגיות מתקדמות לשימור מבנים וחומרי בנייה.

דרישות מסלול הלימודים

1. נוכחות בכל השיעורים.
2. עמידה בדרישות הקורסים השונים: בחינות, הגשת עבודות וכו'.
3. השתתפות בסיורים ובשיעורי המעבדה.
4. בתום הלימודים יחויבו כל הבוגרים בעבודת גמר תאורטית ובפרויקט גמר מעשי.